

TEHTÄVIEN JA PALVELUJEN NYKYTILAN KUVAUS

Tehtävä, palvelu: Liikunnan edistäminen

Verkostovastaava: Maarit Toivola

Kuvattava asia	Kunnan liikuntatoimi	Kuntayhtymä / Santasport-Lapin Urheiluopisto	AVI:n liikuntatoimi	Liikunta-neuvosto	Lapin Liikunta ry (liikunnan aluejärjestö)	Urheiluseurat	Lajiliittojen ja VAU:n alueorganisaatiot	Muut toimijat kuten TUL Kalottieurheilury	Lapin amk / liikunnanohjaajat
Maakunnalliset siirtyvät tehtävät	Ei ole tullut esille mitään siirtyviä tehtäviä. Muuttuuko yhteistyön tekeminen? Millainen "sote" jää kuntaan?								
Tehtävien nykyinen organisointi ja johtamisrakenteet sekä palveluverkko	Yleensä liikuntapalvelut kuuluu yksikkönä kaupungin organisaatiossa vapaa-ajan palvelualueeseen ja sivistysosastoon, toimiala on vapaa-ajanlautakunta. Palveluverkko on liikuntapaikkaverkosto.	Ylin johto on kuntayhtymällä, jonka alaisuudessa oppilaitos Lapin Urheiluopisto ja Santasport Finland Oy	Valtakunnallinen: Opetus- ja kulttuuriministeriö johtaa ja vastaa. Alueellinen: Lapin aluehallintovirasto. Lapissa yksi toimipaikka.	Lapin liiton nimeämä ja AVI:n liikuntatoimen ohjaama asiantuntijaelin	Jokainen toimija on itsenäinen ja aatteellinen rekisteröitynyt yhdistys. Lapin Liikunta ry (LapLi) on alueellinen liikuntalan palvelu- ja koulutusorganisaatio.	Jokainen toimija on itsenäinen ja aatteellinen rekisteröitynyt yhdistys.	Alueorganisaatioista osa on itsenäisiä rekisteröityjä yhdistyksiä ja osa toimii lajiliittonsa/kattojärjestönsä alla. Tiedossamme olevat Lapin alueorganisaatiot: Vammaisurheilu, Lapin hiihto, Lapin yleisurheilu, Lapin lentopallo, Lapin ampujat, Jääkiekko Lapin alue ja Lapin suunnistus sekä Länsi-Pohjan yleisurheilu.	Kalottieurheilu on itsenäinen ja aatteellinen rekisteröitynyt yhdistys. TUL Lapin piiri on luottamusjärjestö. TUL keskusorganisaation yksi työntekijä on Lapissa.	Ylin johto on Lapin ammattikorkeakoulun hallituksella.

<p>Keskeiset toimintaprosessit</p>	<p>Liikuntapaikkojen ylläpito, vuoropalvelut, soveltava liikunta, terveysliikunta (lapset ja nuoret, työkäiset, ikäihmiset), uimahallipalvelut, järjestöjen toiminnan tukeminen. Pienillä kunnilla liikuntapaikkojen ylläpito ja huolto on monesti teknisentoimien alla.</p>	<p>Koulutus, asiakasprosessit (majoitus, yhteistyökumppanuudet) sekä vapaan sivistystyön kurssi- ja koulutustoiminta. Santasport-Lapin Urheiluopiston alaisuudessa toimii myös kilpa- ja huippu-urheilun valmennuskeskus ja Lapin urheiluakatemia. Valmennuskeskus valmentaa, kouluttaa, testaa, analysoi ja tarjoaa valmennuksen asiantuntijapalveluja tavoitteena kilpa- ja huippu-urheilu. Lapin urheiluakatemian tehtävänä on auttaa menestymiseen tähtääviä urheilijanuoria yhdistämään opiskelu-, valmennus- ja kilpailutoiminta.</p>	<p>Ministeriön määräämien valtionavustus ohjelmien toteuttaminen.</p> <p>Muu koulutus- ja ohjausneuvonta.</p>	<p>Asiantuntijaelin, joka antaa lausunnot liikuntapaikkarakentamisen avustushankkeista.</p> <p>Voi ottaa kantaa myös muista liikuntaan liittyvistä asioista.</p>	<p>Lapin Liikuntary on alueellinen liikunta-alan palveluorganisaatio, jonka tehtävänä on tarjota koulutus-, leiri- ja tapahtumatuetta sekä taloushallinnon palveluja jäsenille. Lisäksi keskeisimpiä toimintaprosesseja ovat neuvonta sekä verkostojen rakentaminen ja ylläpito.</p>	<p>Suurin osa urheiluseuroista vastaa ja edistää oman lajin koulutus-, tapahtuma-, kilpailu- ja valmennus- ja harrastustoiminnasta.</p>	<p>Lajiliittojen alueorganisaatiot vastaa ja edistää oman lajin koulutus-, tapahtuma-, kilpailu-, valmennus- ja harrastustoiminnasta.</p> <p>Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta suunnittelee, toteuttaa ja kehittää liikuntatoimintaa liikunta-, näkö- ja kehitysvammaisille sekä mahdollistaa elinsiirron saaneiden ja dialyysissä olevien henkilöiden liikunnan harrastamisen ja kilpailemisen</p>	<p>Barentsin alueella järjestetään kesä- ja talvikisat vuorovuosin. Kalottiturheilu järjestää kisat joka neljäs vuosi Suomessa, mutta joka vuosi pohjois-suomalaisilla on mahdollisuus osallistua Barents kisoihin.</p> <p>TUL vastaa ja edistää oman jäsenistönsä koulutus-, tapahtuma-, kilpailu- ja leiritoiminnasta.</p>	<p>Koulutus. Aluekehitystehtävät (palvelutoiminta, hankkeet).</p>
------------------------------------	--	---	---	--	--	---	--	--	---

Asiakkaat	Kuntalaiset, järjestöt (liikunta- ja urheilu, erityisliikuntajärjestöt), varhaiskasvatuksen ja koulutuspalveluiden yksiköt. Matkailijat.	Opiskelijat, kurssilaiset, kaupunkilaiset, urheilijat, liikkujat ja matkailijat.	Pääsääntöisesti kunnat, mutta myös järjestöt ja kuntalaiset.	Kunnat	Jäsenet, järjestöt, kunnat, kuntalaiset, oppilaitokset ja yritykset	Jäsenet Kunnat	Jäsenet	Jäsenet Kunnat	Opiskelijat. Hankkeiden kautta eri toimijat alueella.
Keskeiset sidosryhmät	Kunnassa toimivat muut hallintokunnat, valtuutetut, järjestöt, kuntalaiset, alueelliset liik.järjestöt, yritykset, AVI, lajiliitot, OKM.	Järjestö-, yhdistys- ja seuratoimijat. Lajiliitot, oppilaitokset ja matkanjärjestäjät	Kuntien liikuntatoimet, alueelliset ja valtakunnalliset järjestöt. Keskeisimmät alueelliset yhteistyöku mmpanit Lapin Liikunta ry ja Santasport-Lapin Urheiluopisto	AVI, kunnat, järjestöt	Varhaiskasvattajat, opettajat, urheiluseurat, liikkujat, urheilijat, työssäkäyvät ja iäkkäät. Sosiaali- ja terveysjärjestöt.	Kunnat Yritykset Muut järjestöt	Kunnat Yritykset Muut järjestöt	Kunnat Yritykset	Opiskelijoiden harjoittelupaikat: päiväkodit, koulut, urheiluseurat jne. Järjestöt. Yliopisto. Rahoittajat. Hankkeiden kautta matkailijat.
Henkilöstöresurssit (htv karkealla tasolla)	noin 14 htv /iso kunta 0,5 htv/pieni kunta	noin 130 htv	1,2	-	4,5 htv	Noin 30 htv Lapissa	Tietojemme mukaan päätoimisia 2 htv, lisäksi osa-aikaisuuksia tuntematon määrä.	1 htv	6,5 htv

Rahoitus (määräraha t)	OKM:n valtionapu noin 5 euroa/asukas. Hankerahoitus	OKM:n valtionapu vapaaseen sivistystyöhön noin 1 milj. euroa. Lisäksi suoriteperusteinen valtionapu noin 1 milj. euroa. Asiakasmaksut. Hankerahoitus.	OKM (toimintamääräraha ja 4 valtionavustus ohjelmaa) noin 1 milj. euroa	AVI / Liikuntatoimien n. 5000 euroa (kokouspalkkiot osallistujille)	OKM:n valtionapu n. 160 000 euroa. Jäsenet. Hankerahoitus .	OKM:n seuratuudet, vuonna 2016 Lappiin myönnettiin tukea 13 seuralle yhteensä 112000 euroa. Yritysyhteistyö. Jäsenet. Kunnat. Hankkeet.	OKM:n tuet lajiliitolle tai kattojärjestölle. Jäsenet. Yritysyhteistyö.	Kalottuurheilu OKM:n tuki 40 000 euroa, lisäksi Norjaan koordinaattorin yhteispalkkaukseen 21 500 euroa. Yritysyhteistyö. Jäsenet.	OKM:n valtionosuus ja strategiaraha noin 700 000 euroa.
Yhdyspinna t	Liikuntatoimien neuvottelupäivät. Pohjois-Lapissa rajanaapureiden kanssa seurayhteistyö, uimahallin käyttö ja liikuntaryhmät .	Urheiluopistot ovat valtakunnallisia liikunnan koulutuskeskuksia . Kansainväliset markkinat. Koulutukset, leirit ja matkaajat muualtakin kuin Lapista.	Valtakunnalliset tapahtumat	Valtakunnalliset tapahtumat	Seminaarit, isot koulutuspäivät ja leiritys	Koulutus-, tapahtuma- ja kilpailutoiminta.	Koulutus-, tapahtuma- ja kilpailutoiminta. Lajiliiton alueorganisaation työntekijä muualla kuin Lapissa; voimistelu, koripallo, jalkapallo	Koulutus-, tapahtuma- ja kilpailutoiminta. Kalottuurheilun toiminta-alue koko Pohjois-Suomi (Kainuu, Oulu ja Lappi).	Pohjois-Suomi ja valtakunnallinen yhteistyö koulutuksessa ja hankeissa.

Tukipalvelut ja niiden organisointi	Kuntaorganisaation sisällä mm. henkilöstö, talous, siivous, tilat. Yleensä liikuntapaikkojen ylläpito, hallintajärjestelmiä (kassa, tilanvarausjärjestelmä) ostetaan ulkopuolelta. Liikuntapalveluiden budjetti.	Neuvontatiski, hallihenkilöstö, ravintola ja kirjanpitopalvelut koulutuskuntayhtymältä.	AVI talous, siivous jne. AVI/Liikuntatoimien budjetti				Osa ostaa Lapin Liikunnalta talous- ja toimistopalveluja.		Muun muassa talous-, hanketuki-, kirjasto- ja siivouspalvelut.
Sopimukset	Erinäisiä sopimuksia, muun muassa liikuntapaikkojen (ulkoliikuntapaikat) ylläpitosopimukset.	Sopimukset seurojen, lajiliittojen ja urheiluopistoyhdistyksen kanssa. Olympic Training Center (OCT) sopimus.			Sopimukset yhteistyökumppaneiden kanssa mm. yhteishankkeista.				Kumppanuussopimuksia muun muassa Lapin urheiluakatemia ja Lapin urheiluopiston kanssa.

Hyvät käytännöt		Ounasvaaran liikunta- ja urheilu ympäristön kehittäminen. Lapin urheiluakatemia, jossa opiskelun ja urheilemisen yhdistäminen. Yläkouluakatemia . Työelämän tarpeiden seuraaminen ja sen yhdistäminen koulutuksiin.	Yhteistyö kuntien ja järjestöjen kanssa paikallisesti ja valtakunnallisesti. Muun muassa koulutusyhteistyö Lapin Liikunta ry:n kanssa		Liikkuva koulu. Liikkuva varhaiskasvatus. Suomimies seikkailee. Liikkujan Apteekki. Kaikille avoin Sporttileiri. Ohjaaja- ja valmentajakoulutus tuodaan maakuntaan.	Oman lajin tietoisuuden ja osaamisen lisääminen paikkakunnalla.	Oman lajin/toiminnan tietoisuuden ja osaamisen lisääminen alueella.	Kalottieurheilu on kansainvälinen toimija ja tekee hyvää yhteistyötä Barentsin alueella. TUL on aktiivinen toimija jäsenistölleen.	Osaamis- ja ongelmaperustainen oppimisen näkemys. RoiHu – esiselvityshanke toteutettaessa uusia toimenpiteitä ja verkostoja. Käytännön harjoittelu Lapin urheiluakatemia kanssa.
Olemassa oleva osaaminen /erityisosaaminen		Liikunta-alan koulutus, turvallisuuskoulutus, kansallinen ja kansainvälinen leiritys, valmennuskeskusten toiminta (OTC), lumella liikkuminen, taitovalmentaminen, luontoliikunta, liiketoiminnan kehittäminen	Valtionavustukset, liikuntapaikkarakentaminen		Kunnon Mummola-tapahtumapäivä, Sporttiparkki liikuntakiertue maakuntiin. Laaja liikunta-alan organisaatioiden verkosto Lapissa.	Paikkakunnalla oman lajin asiantuntija. Esimerkiksi kunnalle hyvä yhteistyökumppani toiminnan järjestämisessä.	Alueella oman lajin/toiminnan asiantuntija.	Kalottieurheilun kansainvälinen yhteistyö. TUL:lla hallinnon osaaminen ja asiantuntijuus.	Valmennusosaaminen. Dual-career –toiminta, urheilu- ja opiskelu-uran yhdistäminen ja eteenpäin vieni. Hyväksi havaittuja toimivia käytänteitä käytössä.

<p>Mahdolliset osaamisen vajeet/puutteet</p>	<p>Pienissä kunnissa ei ole liikunnalle omaa kokopäivätoimista työntekijää. Kouluttautuminen ei ole mahdollista pitkien matkojen ja isojen kustannusten vuoksi. Toimintaa ei voida järjestää tasapuolisesti kunnan sisällä lain määräämällä tavalla.</p>	<p>Hankkeet ja kehitystoimet kohdistuvat kansainvälisen toiminnan osaamiseen ja palveluihin.</p>			<p>Tiedotuksen ja markkinoinnin osalta henkilöstön puute.</p>	<p>Tiedotuksen ja markkinoinnin osalta henkilöstön puute.</p>			<p>Virtuaalisen- ja etäoppimisen kehittäminen.</p>
--	--	--	--	--	---	---	--	--	--

Erityispiirteet		<p>Liikunnan osaamisen monipuolinen keskittymä ja palveluorganisaatio.</p> <p>Roi keskittymä jossa hyvät olosuhteet, korkeakoulut, Olympic Training Center, urheiluakatemia.</p> <p>Kaikki toimijat lähellä ja tunnetaan toisemme.</p>	Valtionapuviranomaisen	Asiantuntija-elin	<p>Laaja harrastetoiminnan osaaminen liikunnan alalta; lapset, nuoret, seuratoiminta, aikuiset ja iäkkäät.</p> <p>Liikunta- ja urheilutoiminnan kirjanpito palvelut</p> <p>Tiivis yhteistyö ja toisten osaajien hyödyntäminen.</p>	Oman lajin tuntemus.	Oman lajin/toiminnan tuntemus.	Kansainvälisyys kalottuurheilussa.	Korkea-asteen koulutusohjelma liikunnan ammattilaisille.
Mahdolliset riskit	<p>Talouden heikkeneminen, henkilöstöressurssien vähentäminen, liikuntapaikkoihin kohdistuvat vahingot</p>	<p>Taloudelliset riskit, rahoitus yli puolet vapailta markkinoilta.</p> <p>Valtionapu pienenee.</p>	Liikuntatoimialan siirtyminen Ouluun	Esittelevän virkamiehen siirtyminen Ouluun	Valtionavun pieneminen.	Rahoituksen ja vapaaehtoistoimijoiden määrän väheneminen.	Valtionavun pieneminen.	Valtionavun pieneminen.	Henkilöstöressurssien vähentäminen. Hankkeet auttavat lisäressurssin lisäämiseen.

Miten saamenkieliset palvelut järjestetty?	Palvelut ovat kaikille yhteisiä. Saamenkielinen alue on niin harvaan asuttu ettei voida järjestää toimintaa erikseen.	Santasport-Lapin Urheiluopiston yhteydessä Kesäyliopisto, joka tarjoaa saamenkielen koulutusta.	Liikuntatoimikuntien vastuulla. Koulupuoli AVI:n vastuulla	Liikuntaneuvostossa huomioitu jäsenvalinnoissa		Urheiluseurat ovat kaikille yhteisiä. Saamesiida järjestää tapahtumia yms, mutta erillisiä saamenkielisiä urheiluseuroja ei ole.			
Muuta huomioitavaa					Muualla maassa järjestöt joutuvat tuotteillaan kilpailemaan mm. yritysten kanssa. Lapissa vastaavia organisaatioita ei ole tai toiminta on vähäistä. Muun muassa lajiliittojen koulutukset eivät kata koko Lappia. LapLi on toimija, joka vie aktiivisesti liikunnan tietoutta koko maakuntaan.				

<p>Kehittämisi deat tulevaisuut ta ajatellen</p>		<p>Hanketoiminta, asiakasmäärän lisääminen, matkailijoiden lisääminen ja teknologian liittäminen liikuntaan.</p>	<p>Lappia suojaa iso koko, mutta haasteena pieni määrä tekijöitä/henkilöitä. Kuntaliitoksissa Lapissa tulisi niin laajoja, isoja kuntia ja liian pitkiä välimatkoja. Jääkö jatkossa hankkeista neuvonta pois, joka tukee toiminnan laatua.</p>	<p>Liikuntaneuvost on valintaprosessin kehitystoimet (kriteerit, profiilin nosto). Liikuntaneuvost on jäsenten korvausmenettelyt esim. menetetyistä työajasta yms. Nyt maksetaan ainoastaan matkakulut. Liikuntaneuvost on ja maakuntahallinnon läheisempi yhteistyö (alueelliset tapahtumat). Maakuntahallinnossa liikuntaneuvost on yhteyshenkilö.</p>	<p>Tunnettavuuden lisääminen.</p>	<p>Suurin osa urheiluseurat oimijoista on vapaaehtoisia. Olisi tärkeää, että vapaaehtoisuudesta huolimatta pysyttäisiin ajan hengessä ja lisättäisiin osaamista.</p>			<p>Virtuaalisen oppimisen edistäminen. Arktinen yhteistyö.</p>
<p>Miten valmistelun tulisi edetä jatkossa?</p>		<p>Yhteistyössä</p>	<p>Jouhevasti</p>						